



2023

36

4691 ve 5746 Sayılı Kanunlar Kapsamındaki Fon Oluşturma Oran ve Tutarları Güncellenmiştir

Hatırlanacağı üzere [7263 sayılı Kanunla](#) 4691 sayılı Kanuna eklenen Ek Madde 3 uyarınca; **1 Ocak 2022** tarihinden itibaren yıllık beyanname üzerinden **istisna edilen gelir veya kurumlar vergisi kazançları tutarı 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde** olan mükellefler tarafından, bu tutarın **yüzde ikisi** pasifte geçici bir hesaba aktarılması ve bunun yıllık bazda **20.000.000 Türk lirası** ile sınırlı olması, ayrılan bu fonların geçici hesabın (fonun) olduğu yılın sonuna kadar Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ya da bu Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak konulması gerekmektedir.

Benzer şekilde 5746 sayılı Kanunun 3.maddesine (14). fıkra olarak eklenen düzenleme uyarınca; **yıllık beyanname üzerinden yararlanılan Ar-Ge / tasarım indirimi tutarı 1.000.000 Türk lirası ve üzerinde** olan mükellefler tarafından, bu tutarın **yüzde ikisinin** pasifte geçici bir hesaba aktarılması, fona aktarılması gereken tutarın yıllık bazda **20.000.000 Türk lirası** ile sınırlı olması, ayrılan bu fonların geçici hesabın (fonun) olduğu yılın sonuna kadar Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ya da bu Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak konulması gerekmektedir.

Yukarıda özetlenen oranlar ve parasal hadler 31.12.2023 tarihine kadar geçerli olup, 2022 yılına ilişkin olarak 2023/Mart-Nisan aylarında verilen yıllık beyannameler açısından 31.12.2023 tarihine kadar geçerliliğini korumaktadır. Konuya ilişkin olarak büromuzun [2023/34 sayılı Vergi Sirküleri](#) incelenebilir.

Yukarıda özetlenen düzenlemelerde 16 Aralık 2023 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmış olan [7953 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı](#) ile **1 Ocak 2024** tarihinden itibaren geçerli olmak üzere aşağıdaki değişiklikler yapılmıştır.

1. Fon ayırma yükümlülüğü kapsamına dahil olmaya ilişkin **1.000.000 Türk Lirası** olan limit **2.000.000 Türk lirasına** çıkartılmıştır. Buna göre **1 Ocak 2024** tarihinden sonra verilecek gelir/kurumlar vergisi beyannamelerinde yararlandıkları TGB Kazanç İstisnası ya da Ar-Ge İndirimi tutarları **2.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan işletmeler** fon ayırmak ve bu fonu aşağıda izah edilen yatırımlara yönlendirmek zorunda olacaklardır. İstisna ve/veya İndirim tutarları **2.000.000 Türk lirasından aşağı** olan işletmeler bu düzenleme kapsamında olmayacaklardır.

2. Fon ayırma oranı **yüzde ikiden yüzde üçe** yükseltilmiştir. Buna göre **1 Ocak 2024** tarihinden sonra verilecek gelir/kurumlar vergisi beyannamelerinde yararlanılan TGB Kazanç İstisnası ya da Ar-Ge İndirimi tutarlarının **yüzde üçü oranında fon ayrılacaktır.**

3. Pasife aktarılması gereken tutar (fon) yükümlülüğüne ilişkin **yıllık bazda 20.000.000 Türk lirası olan sınır, yıllık bazda 100.000.000 Türk lirasına yükseltilmiştir.** Buna göre, 1 Ocak 2024 tarihinden sonra verilecek gelir/kurumlar vergisi beyannamelerinde yararlanılan TGB Kazanç İstisnası ya da Ar-Ge İndirimi tutarlarının yüzde üç oranında ayrılacak fon büyüklüğü 100.000.000 Türk lirası ile sınırlı olacaktır. **Bu tutarın aşılması halinde fon ayırma işlemi ihtiyari olacaktır.**

Pasife aktarılan kısım, geçici hesabın oluşturduğu yılın sonuna kadar Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ya da bu Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak konulacaktır. Bunun yapılmaması halinde bu Kanun kapsamında yıllık beyanname üzerinden istisna edilen kazançlar tutarının yüzde yirmisi için gelir ve kurumlar vergisi istisnasından yararlanılamayacaktır. Bu tutar nedeniyle zamanında alınmayan vergiler vergi ziyai cezası uygulanmaksızın tarh edilecektir.

Örneğin 2023 yılına ilişkin olarak 2024/Nisan ayında verilen kurumlar vergisi beyannamesinde **10 Milyon TL** tutarında **Teknoloji Geliştirme Bölgelerinden Elde Edilen Kazançlar** istisnası bulunan bir mükellef, istisna edilen kurumlar vergisi kazanç tutarı 2 Milyon TL’den fazla olduğundan, 10 Milyon TL’nin %3’ü olan **300 Bin TL**’yi dönem kar-zararı hesabından geçmiş yıllar karları yerine, pasifte başka bir hesaba (örneğin 549- Özel Fonlar gibi) aktaracaktır. Bu tutarı **2024 yılının sonuna kadar** Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması veya girişim sermayesi yatırım ortaklıkları ya da kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak koymak zorundadır. Bunu yapmaz ise; istisnadan yararlanabileceği tutar **10 Milyon TL değil**, $[(10 \text{ M. TL} - (10 \text{ M. TL} * \%20)) = 8 \text{ Milyon TL}$ olacaktır.

Bu nedenle 2024/Mart-Nisan aylarında verecekleri yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamesinde istisna edilen kazançları tutarı 2.000.000 Türk lirası ve üzerinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından, bu tutarın yüzde ikisi 31.12.2024 tarihine kadar pasifte geçici bir hesaba aktarılmalıdır. Bu fıkra kapsamında aktarılması gereken tutar yükümlülüğü, yıllık bazda 100.000.000 Türk lirası ile sınırlıdır. Bu tutarın, geçici **hesabın oluşturduğu yılın (31.12.2024) sonuna kadar;**

a. Türkiye’de yerleşik girişimcilere yatırım yapmak üzere kurulmuş girişim sermayesi yatırım fonu paylarının satın alınması

b. Veya girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına sermaye olarak konulması

c. Ya da Kanun kapsamındaki kuluçka merkezlerinde faaliyette bulunan diğer girişimcilere sermaye olarak konulması.

gerekmektedir.

Söz konusu tutarın 2024 yılının sonuna **(31.12.2024)** kadar aktarılmaması durumunda, bu Kanun kapsamında yıllık beyanname üzerinden istisna edilen kazançlar tutarının **yüzde yirmisi**, ilgili yılda yararlanılan gelir ve kurumlar vergisi istisnasına konu edilemeyecektir. Bu tutar nedeniyle zamanında alınmayan vergiler vergi ziyai cezası uygulanmaksızın tarh edilecektir.

Bu Sirkülerimize ilişkin görüş, öneri ve sorularınızı info@narcon.com.tr'ye iletebilirsiniz.

Saygılarımızla.

NARCON YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

www.narcon.com.tr

16.12.2023